

KUSTBON

== Veckotidning för svenskarna i Estland. ==

Tredje årg. No 26.	Prenumerationspris.	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddargatan 3, Reval	Annonpris. 50 penni pr mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 20 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	8 sept. 1920.
	1 månad Mk. 3:— helt år „ 36:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:50 helt år „ 6:— I Finland: 1 månad Fmk. 1:— helt år „ 12:—			

Finlandsvenskt sngarbesök i Reval.

Manskören S. S. (Svenska Sångare) från Hälsingfors gav söndagen den 5 september en konsert i Estonias musiksäl i Reval.

Genast med sin "lystringssång" med dess varma stämning och hälsning till de svenske varhelst de bo och bygga, vann den till c:a 100 man uppgående kören den nästan fultaliga publikens hjärta. Stämningen stegrades sedan nummer för nummer och omtagningarna blevo många. Programmet upptog sänger av Moring, Palmgren, Sibelius, Törnudd, Dürrner, Flodin, Grieg, Söderman m. fl. I Mornings finska folkvisa "Tuoli on mun kultani" fingo de närvarande njuta av solistens hr Gustaf Nordbergs klingande barytonsolo. Stämmans väljud var av det slag att den icke så lätt glömmes. Solisten och kördirigenten hr Thure Sandelin måste efter detta sångnummer gång på gång framträda för att mottaga salongens varma och livliga bifall. Törnudds "Fridolin dansar" blev den lysande slutpunkten på första avdelningen.

Flodins "Barcarolle" blev en den finaste inledning till avdelningen nummer 2 på programmet. Törnudds roliga "kitkat kotkat" och Palmgrens gripande vemodiga "vintervisa" gävo förträffliga prov på körens stora förmåga att räkka till för de mest olikartade uppgifter.

Den sista och tredje programavdelningen började med Dürrmans mäktiga „Sturmbeschwörung“ utmärkt återgiven av kören. Följde så Griegs „Den store hvide Flock“, som i den stora salongen skapade en verklig andaktstund. Anyo måste dirigent och solist upprepade gånger framträda att mottaga de närvarandes hyllning. Södermans "I bröllopsgården" blev den ypperligaste tonmålning och måste liksom de allra flesta av de olika programnumren omtagas. Sista numret var Bjövneborgarnes marsch, vilken av publiken liksom också den extra sjungna „Hör oss Svea“ åhördes stående. Såsom extranummer sjöng kören även Suomi sång.

Som sagt stämningen i salongen var den varmaste och när efter 1:sta avdelningens slut en ståtlig lagerkrans överlämnades från den estniska sångföreningen ville applåderna aldrig sluta. I samband med lagerkransens överbringande höll ordföranden in den estniska sångföreningen hr J. Oras ett kort, hjärtligt tal, som återgavs på svenska av den svenske folkrepresentant hr H. Pöhl.

Som totalomdöme vill undertecknad, en för tillfället i Reval sig uppehållande riks-svensk säga, att den präktiga kören var en själ och ett hjärta med sin utmärkte dirigent hr Sandelin, att den tycktes sjunga med verklig sångarglädje, som meddelade sig till oss alla så att bifallet stundom var aldeles ovationsartat.

Den svenska sångarsegern var fullständig och välförtjänt.

Erik Lundström.

Härtill må tilläggas, att även själva mottagningen av gästerna vid båten var mycket hjärtlig. Ord. i den estniska sångföreningen J. Oras hälsade i varma ordalag sångarena välkomna, påminde om den goda svenska tiden och gav uttryck åt de varma känslor esterna alltid hyst för svenskarna. Önskade därför att det goda förhållandet icke måtte upphöra. Det varma talet återgavs på svenska av hr H. Pöhl.

Från utkiken.

Skönhetskänslan, behovet efter det sköna, vackra, är i allmänhet bra lite utvecklat hos våra svenska landsmän. Särskilt märker man det på våra begravningsplatser. Våra de hänsomnades sista vilorum äro vanligast öde och ovärdade, utan spår ordning och kärleksfull omtanke. Gravarna utan ordning uppkastade här och där. Det ser ut, som om man fullgjort den sista plikten mot den avsnade genom att sätta upp ett mer eller mindre hållbart kors. På två tre års gamla gravkullar kan man få se tistlar och nässlor frodas. De nedmyllade närmaste se ut att vara både gömda och glömda. Kanske det är bäst att glömma och därigenom påskynda de svidande sårens läkning, ty „glömma, ack glömma, sådan är solens sed," säger sångaren. Dock, något inom oss reser sig ändå emot denna tanke. Det liksom gör oss ont i själen tänka att även vi själva skulle glömmas på samma sätt. Vi skulle ändå önskat bliva ihågkomna med en kärleksvarm tanke. Nög är det likgiltigt, var vår kropp förvandlas till stoft, men vem av oss har ej hört talas om döende, som uttalat som sin sista önskan att få slumra i fädernebygdens jord. Detta helt säkert av den orsaken, att bliva ihågkommen av kära efterblivna. Och hur skulle vi bättre kunna bevisa denna vår kärlekens saknad om ej genom att efter förmåga pryda kullen över den bortgångnes stoft. Alltså: låtom oss pryda våra avsnades gravar, göra våra begravningsplatser till sannskyldiga lustgårdar, såsom vi sett

det å andra orter! Kan det ej göras med de gamla begravningsplatserna, så dock med de nyinrättade. Området måste planeras, gångstigar uppdragas, gravarna uppkastas i strängt fastställd ordning. Och liksom kyrkorådet på Nuckö redan beslutat beträffande därstädes under anläggning varande begravningsplats borde blott vissa trädslag få planteras å begravningsplatser. Annars bli dessa inom några år förvandlade till oigenomträngliga vildmarker. Det borde vara de nyvalda kyrkorådens hederssak att göra något till våra begravningsplatser förskönande. Våra käras viloplats får ej vara en dysterhetens boning utan socknens vackraste plats, dit vi ofta och gärna styra våra steg för att med kärlek och tacksamhet minnas vad dessa varit för oss. Vid deras blommande gravkullar, under skuggan av lummiga buskar och träd skola vi för våra barn uppfriska de hänsomnades minnen och på så sätt sammanknyta forntid och framtid. På samma gång bli vi även själva mera förtroliga med tanken på döden, nej icke döden utan ingången till ett nytt liv — förlorar döden sin gestalt av förskräckelsens konung. Vi skola mer och mer vänjas vid medvetandet om, att vi själva endast äro en länk i den oändliga kedjan, som börjar och slutar i det för oss ofattbara — evigheten. Vid våra käras gravkullar skola vi försöka lära oss den stora konsten, konsten att vara „god och glad under förbida n på döden.“ Mer än annarstädes hava vi här möjlighet till att gå tillrätta med oss själva, spegla oss i evighetens spegel. Och därigenom hava vi ingenting att förlora, blott så mycket att vinna. Ej feget fly allvarligheten utan göra oss förtrogna med densamma. Förr eller senare står vi ändå ansikte mot ansikte med det oundvikliga. Våra begravningsområden få därför ej vara endast de dödas viloplats utan även de levandes gärna besökta vallfartställen, där vårt öga smekes av skönhet och harmoni.
Farbror Svenske.

Lokala meddelanden.

Konstituanten.

Den 7 september sammanträdde konstituanten åter efter en längre mellantid. Till behandling förelåg frågan: självstyrelselagen.

Riket har försetts med petroleum under ett halft år.

Den 6 september anlände från Holland till Reval 150.000 pud petroleum för ett värde av 60 millioner. Därav går 60.000 pud till handelsmännen för vidare försäljning till behövande och 90.000 pud till Handelsministeriet. Man antager att landet därmed är försörjt under ett halft år.

Försäljningspriset kommer att bli ungefär 15 mark pr skålpund.

180.000 pud salt.

väntas dessutom i dessa dagar till kooperativ föreningarnas elentralstyrelse. Priset blir omkr 120 mark pud.

Priset på det rekvirerade spannmålet under 1920.

Den 6 dennes hade Livsmedelsministeriet sammankallat representanter för jordbrukare, självstyrelseinstitutioner och krigsinstitutioner för att fastställa spannmålspris, varvid följande pris bestämdes för 1920-års rekvirerade spannmål:

Råg	230 mk. pud,
vete	280 " "
råg på Ösel	160 " "

Sverige och Finland.

Anders Zorn död.

Sverige har haft kungssorg, ty den store konstnären Anders Zorn, Mora, har avlidit den 22 augusti. Zorn var en stor man icke blott i Sverige: han var känd i alla kulturländer som en stor mästare i sin konst.

Son av Dalarna var liksom hans hembygd även hans konst solig. Ljus, luft och liv ha flödat på hans dukar.

Med vördnad hängav han sig åt pensel och mejsel och har måhända blivit nutidens skickligaste porträttör m. m. Det som mest frestade hans pensel var hans hemssockens sommarglans.

Zorn var omkring 60 år gammal då han dog.

Utlandet.

Polsk-ryska kriget.

Polackerna fortsätta framgångsrikt kriget mot Sovjetryssland. Bolsjevikernas förluster

i den stora drabbningen vid Warschau äro oerhörda: 170.000 fångar, 50.000 dödade och svårt sårade och 30.000 ha flyktat till Öst-Preussen. Totalsumman utgör 187.000 man. Rådsväldet har försatts i ett läge, att det blir fråga om dess vara eller icke vara. Polackernas segrar över ryssarna äro grundligare än man i början trott. Tonen har därför också blivit en helt annan vid fredsunderhandlingarna i Minsk: ryssarna äro mildare och villiga till eftergifter. Fredsunderhandlingarna komma emellertid att fortsättas i Riga och möjligen kan det leda till fredlig uppgörelse. Många tro dock för litet på freden och tro att kriget skall bli långvarigt, ty polackerna äro övermodiga, vilja gärna fortsätta kampen. Dessutom går även Wrangel i söder alltjämnt framåt, vilket ytterligare försämrar bolsjevikernas ställning. Få se vad det blir av den röda makten, skall man kanske redan nu lyckas kuva den? Även Petljura, polackernas bundsförvant, säges gå framåt i östligaste Galizien.

Polsk-ryska fredsunderhandlingarna.

Sovjet har samtyckt till att fredsunderhandlingarna med Polen må förläggas till Riga. Den ryska delegationens ledare blir A. Joffe, möjligen kommer även Tshitsherin att deltaga i underhandlingarna. Med Moskva skola direkta telegrafförbindelser underhållas, den polska delegationen får begagna sig av radio-ävensom aeroplanförbindelser. Underhandlingarna börja den 15 september. Engelska sändebudet har bett skaffa 29 rum för de engelska journalisterna.

Det medelas, att den ryska tidningen „Pravda“ påyrkar att freden med Polen skall påskyndas.

Nationernas förbund.

Nationernas förbund sammanträder i Genève 15 nov. för första gången.

Nationernas förbund är föremål för livligt intresse från de nordiska fredsparlamentarikerens sida

I dagarna ha hållits ett interparlamentariskt möte i Kristiania med riksdagsmän från de tre nordiska länderna. Man gav där uttryck åt stark besvikelse över folkförbundet. „Förbundet kan betraktas som ett nyfött barn, som på allt sätt behöver vårdas och

hjälpas för att kunna leva och växa,“ sade frih. Adelsvärt.

Man beslöt bland annat kräva, att förbundet skulle erhålla anslutning från alla civiliserade stater, att den mellanfolkliga rättsordningen utvecklas genom folkens hänvändelse till internationell instans samt att staterna snarast fatta beslut om en vittgående reducering av militärväsendet.

(Såningsmannen).

En ny Wrangelseger.

Förutom Novorossijsk och Jekaterinodar, som Wrangel tidigare erövrat i Kaukasien, omtalar ett radiotelegram från Paris att Wrangels armé vunnit en ny seger i västra delen av Kubanområdet.

De olympiska spelen

i Antwerpen äro nu förbi och olympiamännen ha rest hem igen. Även det lilla Estland har deltagit i spelen. Deltagarna, som den 6. sept. anlände till Reval, mottogos här med stora hedersbetygelser.

Vad den allmänna poängställningen beträffar, så har Förenta staterna fått första platsen. Därefter följa Sverige, Finland och England.

Till Redaktionen insända brev.

Genkläng

till „Praktiska råd“ i N:o 25.

Att vår ärade „Kustbo“ i all välmening delgivit sina läsare ovannämnda „praktiska råd“, därom är undertecknad fullständigt övertygad; men att de äro praktiska, det vill jag på det bestämdaste protestera emot.

I dessa usla „sockerfattiga“ tider borde det ej vara tillåtet att „reta aptiten“ på läckergommar, som nu få nöja sig med „att slicka sej om mun“ vid blotta tanken på sylt.

Därför vore det mycket praktiskt att erhålla uppgift om, huru mycket sirap, saccharin, dulcin etc. motsvaa 1 kilo socker i sötma ???

En skämtsam läckergom.

Dömen icke.

Folk ha olika sätt att döma och även ett olika lynne i sitt dömande av andra.

Några äro retliga, när de tänka på andras fel och brister, andras ofullkomligheter försätta dem i nästan beständigt misshumör. Andra äro aldrig så skinande belåtna, som när de få anledning att utbreda sig över andras fel. —

Vad är det, som gör oss så skarpsynta för andras fel och så blinda för våra egna? Kanske bli våra svar litet skiftande, men vi komma nog ända allesamman till sist fram till ett och detsamma — egenkärleken.

Du vill så gärna vara bättre än de andra; du vill vara nöjd med dig själv; du vill ha någonting att beröma dig av och någonting som du kan få beröm för av andra. Och det är billigt och bra sätt att få någonting att beröma sig av: detta att draga fram andras fel. Så mycket som deras godhet sjunker inför dina ögon, så mycket tycker du att din egen godhet stiger. Men

det är bara för dina ögon, som det ser så ut. Det är en fullständig synvilla. Det förhåller sig i själva verket tvärtom så, att så mycket som du saknar i förmåga att se det goda hos andra, så mycket sagnar du själv godhet. Ditt dömande av de andra och av det onda hos andra kommer inte av att du själv är uppfylld av godhet: det är inte en godhetens reaktion mot det onda, utan det kommer av att du själv är så tom och att du söker fylla din tomhet med att taga från andra.

Det är egenkärleken, som ligger bakom. Vi skulle också kunna säga: det är kärlekslösheten. Men det är ungeför detsamma; ty så mycken egenkärlek, som du har så mycket kärlekslöshet har du också. De två stiga och falla med varandra, som vätskan i två med varandra förenade käril.

Det är egenkärleken och kärlekslösheten, som ligger bakom vårt dömande. Och det hjälper inte, att man tillägger till sina domar, för att maskera var ifrån det kommer: „det är sorgligt,“ „stackars människor,“ „det är synd om dem“ — eller sådana där

saker, som man ofta får höra som en avslutning på de mest kärlekslösa omdömen om andra. Det låter så vackert, men därvid sväller egenkärleken och — i kapp med egenkärleken — kärlekslösheten.

Natanael Beskow.

(Fram.)

Över slagfältet..

Flingorna falla	slagfältet släcker
lekande lätt	dödsrädd doft.
allting och alla	Jordiska hjälten
täcka de tätt.	multnat till mull.
Kronornas kala	Fyllande fälten
grenar de grå	finsnön yr full,
döljande dala	höljande höstens
pärlflingon på.	jäsande jord,
Täckelsen täcker	talande tröstens
stupades stoft	osagda ord...

Carl Georg.